

ศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ จากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้

(ศวชต.)

ศวชต. กับการเยียวยาผู้พิการ จากเหตุความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และบางอำเภอในจังหวัดสงขลา) เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมา สร้างความเดือดร้อนให้คนในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดผู้ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ความไม่แน่นอนของสถานการณ์ ทำให้ไม่สามารถทราบล่วงหน้า ได้ว่าความรุนแรงจะเกิดขึ้นที่ไหน อย่างไร และจะสิ้นสุดลงเมื่อไร ส่งผลให้เกิดบรรยากาศความหวาดระแวง ความไม่ไว้วางใจ และความไม่มั่นใจในชีวิตและทรัพย์สิน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ โดยผู้ประสบเหตุส่วนใหญ่เป็นผู้ชายและผู้นำครอบครัว ทำให้มีหญิงหม้าย เด็กกำพร้า และผู้พิการเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้ได้รับความเดือดร้อนทั้งทางด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การประกอบอาชีพ การศึกษา ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ลดต่ำกว่าคนในจังหวัดอื่น ดังนั้น ศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้ (ศวชต.) จึงตระหนักถึงความสำคัญของคนพิการ ทูพผลกระทบที่ได้รับผลกระทบจากเหตุความไม่สงบฯ จึงได้จัดทำโครงการเพื่อทำการติดตามและฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ทูพผลกระทบให้สามารถดำรงชีวิตได้เช่นคนปกติได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้พิการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อสร้างเครือข่ายคนพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ทำงานให้ความช่วยเหลือเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. เพื่อสร้างฐานข้อมูลผู้พิการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุความไม่สงบ ฯ

วิธีการดำเนินงาน

1. ศึกษาข้อมูลผู้พิการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี จากฐานข้อมูลศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้ (ศวชต.)
2. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อขออนุเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลคนพิการที่ได้รับผลกระทบฯ ในจังหวัดปัตตานี
3. ศึกษากระบวนการเยียวยาและสิทธิการให้ความช่วยเหลือคนพิการที่ได้รับผลกระทบฯ
4. ลงพื้นที่เยี่ยมคนพิการที่ได้รับผลกระทบฯ ศึกษาสภาพความเป็นอยู่หลังเหตุการณ์ ค่ายแบบสอบถาม เพื่อให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมทั้งระยะสั้นและระยะยาว
5. จัดทำฐานข้อมูลผู้ได้รับบาดเจ็บที่พิการและทูพผลกระทบจากเหตุความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี

ผลการดำเนินงาน

ศวชต. เริ่มศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการ ศึกษากระบวนการเยียวยาและสิทธิการให้ความช่วยเหลือผู้พิการที่ได้รับผลกระทบ ฯ เป็นอันดับแรก ขณะเดียวกันได้รวบรวมและบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการการเยียวยา สาธารณสุขจังหวัด กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โรงพยาบาล กองทุนสมานฉันท์แห่งชาติ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ เจ้าหน้าที่ แกนนำสตรี ฐานข้อมูลและการลงพื้นที่ของ ศวชต. พบว่า ระหว่างเดือนมกราคม 2547 ถึง มิถุนายน 2552 มีจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัสจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ฯ ที่ต้องกลายเป็นผู้พิการในจังหวัดปัตตานี 87 ราย ในจำนวนนี้ ย้ายที่อยู่ 11 ราย

จากการลงพื้นที่ เยี่ยมเยียนผู้พิการจากเหตุความไม่สงบ ฯ ในจังหวัดปัตตานี 76 ราย พบว่า สามารถเยี่ยมเยียนผู้พิการจากเหตุความไม่สงบ ฯ 68 ราย ไม่พบจำนวน 8 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 91.2 มีอายุเฉลี่ย 44.5 ปี ก่อนเกิดเหตุประกอบอาชีพ เป็นข้าราชการ (ร้อยละ 27.9) ทำสวนทำนา(ร้อยละ 25.0) และรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 8.8) ตามลำดับ หลังเกิดเหตุไม่ได้ประกอบอาชีพร้อยละ 50.0 ยังคงรับราชการ

ร้อยละ 19.1 และทำสวนทำนาร้อยละ 4.4 ตามลำดับ ผู้พิการจากเหตุความไม่สงบฯ มีความกังวลเรื่องความปลอดภัยของตนเองและครอบครัว (ร้อยละ 26.5) ความกังวลเรื่องอาการบาดเจ็บที่ยังไม่หาย และต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 16.2) กังวลที่ต้องเป็นภาระให้กับคนในครอบครัว และไม่มีรายได้ (ร้อยละ 10.3) เรื่องทุนการศึกษาสูง (ร้อยละ 5.9) และกังวลที่ไม่มีคนดูแล (ร้อยละ 3.0) ต้องการให้ช่วยเรื่องทุนการศึกษา หาสถานที่ศึกษา ต้องการให้ช่วยเรื่องอาชีพ เกษตรกรรม คือ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เลี้ยงวัว เลี้ยงปลา อก อาชีพอื่น ๆ คือ ทำข้าวเกรียบขาย ช่างซ่อมรถอิเล็กทรอนิกส์ ทำกลุ่มดอกไม้จัน เลี้ยงปลากระพงขาว และอาชีพที่สามารถทำที่บ้านได้

จากการสำรวจ พบว่า หลังประสบเหตุผู้ได้รับผลกระทบฯ ต้องกลายเป็นผู้พิการ ไม่สามารถทำงานได้ เพิ่มขึ้นเท่าตัว (ร้อยละ 50.0) ทำให้ผู้พิการจากเหตุความไม่สงบ ฯ เกิดความกังวลต่าง ๆ ขึ้น การให้การดูแลอาการบาดเจ็บต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้ผู้พิการและญาติสามารถดูแลและพยาบาลได้ และสนับสนุนด้านอาชีพให้ตรงกับความต้องการของผู้พิการจากเหตุความไม่สงบฯ เพื่อให้สามารถมีงานทำ มีรายได้ ดูแลตนเองและครอบครัวได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการต่อไป

ศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ
จากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้ (ศวชต.)

อาคาร 51B ชั้น 3 ห้อง 310 คณะวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000

โทรศัพท์/โทรสาร 073-334088
อีเมลล์ : dscpsu@gmail.com
<http://medipe2.psu.ac.th/~dscs>

ศวชต.

ร่วมสนับสนุนอาชีพแก่ผู้ได้รับผลกระทบ

ความเป็นมา

ตามที่ ศูนย์ประสานงานให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้ (ศวชต.) ได้ดำเนินการสำรวจความต้องการด้านอาชีพของสตรีผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี ตั้งแต่ ปี 2551 พบว่า สตรีผู้ได้รับผลกระทบฯ ต้องการประกอบอาชีพอิสระอยู่ที่บ้าน มีเวลาในการดูแลบุตรและครอบครัว ศวชต. จึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก EU (สหภาพยุโรป) ผ่านสำนักส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง มอ.ปัตตานี เพื่อสามารถให้การสนับสนุนอาชีพแก่ผู้ได้รับผลกระทบฯ และผู้สนใจทั่วไป ตามความต้องการที่แท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนับสนุนให้ผู้ได้รับผลกระทบฯ ที่ไม่มีงานทำ มีอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ
2. เพื่อเสริมสร้างรายได้แก่ผู้ได้รับผลกระทบฯ โดยการพึ่งตนเอง
3. เพื่อสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่ม และสร้างความเข้มแข็งด้านอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ อันได้แก่ สตรีหม้าย ผู้พิการและทุพพลภาพ และสมาชิกในครอบครัวผู้รับผลกระทบฯ
2. สตรี สตรีหม้าย ผู้ยากไร้
3. ผู้สนใจทั่วไป

พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินการในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

เงื่อนไขการสนับสนุน

1. สนับสนุนทุนยืมในการประกอบอาชีพ 5,000 บาท / โครงการ
2. เขียนบทความเล่าประวัติตนเอง
3. เขียนโครงการ โดยมีประเด็นดังนี้
 - จะทำเรื่องอะไร
 - ทำไม่ถึงทำเรื่องนี้
 - วัตถุประสงค์ในการจัดทำ
 - กลุ่มเป้าหมาย
 - กิจกรรมที่ทำ
 - ระยะเวลาในการดำเนินงานประโยชน์ที่ได้รับ

ติดต่อหน่วยงาน

สำนักงานศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ
จากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้ (ศวชต.)
อาคาร 51B ชั้น 3 ห้อง 310 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
โทรศัพท์/โทรสาร 073-334088

ศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ
จากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้ (ศวชต.)

อาคาร 51B ชั้น 3 ห้อง 310 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000

โทรศัพท์/โทรสาร 073-334088

อีเมล : dsccpsu@gmail.com

http://medipe2.psu.ac.th/~dscc

ศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ จากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้

(ศวชต.)

กิจกรรมพัฒนาศักยภาพแกนนำสตรี ผู้ได้รับผลกระทบฯ จ.ปัตตานี

ศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้

ประวัติความเป็นมา

จากการรวบรวมข้อมูลของ ศวชต. ปี 2550 พบว่า มีสตรีที่สูญเสียผู้นำครอบครัว ในช่วงแรกประมาณ 900 คน มีอายุเฉลี่ย 42 ปี การศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพเป็นแม่บ้าน ทุกคนต้องเผชิญภาวะการเป็นหัวหน้าครอบครัวและรับผิดชอบภาระอย่างไม่มีต้นตั้งตัว และเมื่อมีผู้ได้รับผลกระทบ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ อาจไม่สามารถทำได้ทันทั่วถึง และทั่วถึง ทั้งอุปสรรคในการเยี่ยมชม บางพื้นที่ไม่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญผู้ได้รับผลกระทบ ต้องการให้เกิดการรวมกลุ่มพบปะกัน

สิ่งแรกที่ ศวชต. ให้ความสำคัญ คือทำอย่างไรให้กลุ่มสตรีที่เผชิญชะตากรรมเหมือนกันสามารถดูแลและแบ่งปันกำลังใจกันและกัน จึงเชิญสตรีผู้ได้รับผลกระทบ ประมาณ 100 คน มาประชุมทำความเข้าใจ และทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อรับทราบความเป็นอยู่ ปัญหาและความต้องการของสตรีผู้สูญเสีย เพื่อการจัดทำระบบการให้ความช่วยเหลืออย่างยั่งยืนต่อไป ทำให้เกิดความคิดเห็นที่จะร่วมกันทำงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสตรีผู้สูญเสีย และเกิดเครือข่ายการทำงานกับสตรีผู้สูญเสีย ขึ้นมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศวชต. กับ สตรีผู้สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักและได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้
2. เพื่อสร้างความเข้มแข็งและให้กำลังใจแก่สตรีผู้สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักและได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้
3. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดูแลและยื่นหยัดด้วยตนเอง
4. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. เพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายแกนนำสตรีผู้ได้รับผลกระทบฯ ในพื้นที่

วิธีการดำเนินงาน

1. คัดเลือกตัวแทนสตรีผู้ได้รับผลกระทบฯ ในแต่ละพื้นที่ 12 อำเภอของจังหวัดปัตตานี
2. รับทราบความต้องการของสตรีผู้ได้รับผลกระทบฯ และกำหนดทิศทางการทำงานร่วมกัน
3. จัดประชุมแกนนำสตรีผู้ได้รับผลกระทบฯ ทุก ๆ 2 เดือน ทั้งในและนอกสถานที่ โดยเชิญตัวแทนสตรีผู้ได้รับผลกระทบฯ จาก 12 อำเภอของจังหวัดปัตตานี อำเภอละ 2 ท่าน และวิทยากรที่เกี่ยวข้อง
4. ติดตามผลการดำเนินงาน
5. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

จากการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพแกนนำสตรีผู้ได้รับผลกระทบฯ จ.ปัตตานี ตั้งแต่ปี 2550 – สิงหาคม 2553 ทั้งในและนอกสถานที่ จำนวน 17 ครั้ง มีสตรีที่สูญเสียผู้นำครอบครัว และได้รับผลกระทบฯ จำนวน 142 คน และเด็กที่ได้รับผลกระทบฯ จำนวน 61 คน เข้าร่วมกิจกรรมเฉลี่ยประมาณ 7 ครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่ประสบเหตุเมื่อปี 2549 (ร้อยละ 30.1) รองลงมาปี 2548 (ร้อยละ 23.2) และ ปี 2550 (ร้อยละ 18.7) ตามลำดับ นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 67.5) มีจำนวนสูงกว่านับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 32.5) นอกจากนี้ พบว่า สตรีที่สูญเสียผู้นำครอบครัวและที่ได้รับผลกระทบฯ มีส่วนร่วมในการดูแลและให้ความช่วยเหลือเยียวยาซึ่งกันและกันระหว่างผู้ได้รับผลกระทบฯ (ร้อยละ 14.8) และเชิญชวนเพื่อนที่เผชิญชะตากรรมเดียวกันเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 60.1) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดูแลและยื่นหยัดด้วยตนเองอย่างเข้มแข็ง และคอยให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน สามารถใช้ประสบการณ์ตรงในการเป็นแบบอย่างให้ผู้ได้รับผลกระทบฯ เกิดการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ของตน

“การรวมกลุ่มและการให้กำลังใจจากผู้ได้รับผลกระทบฯ ที่เข้มแข็งแล้ว มีผลทำให้ผู้ได้รับผลกระทบฯ รายใหม่ สามารถฟื้นตัวได้เร็ว ดังนั้นจึงควรเชิญผู้ได้รับผลกระทบฯ ได้มีบทบาทและส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการนี้และรับความช่วยเหลือเชิงจิตวิทยาต่าง ๆ”

เสียงสะท้อนจากผู้ได้รับผลกระทบฯ

ศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ
จากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้ (ศวชต.)

อาคาร 51B ชั้น 3 ห้อง 310 คณะวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000

โทรศัพท์/โทรสาร 073-334088
อีเมล : dscpps@gmail.com
http://medipe2.psu.ac.th/~dsc